

DE JEUGD EN WIKBIEVEGING

Ontwikkelingswerk met werkloozen

door Gerard Schmook

LANGS verschillende zijden is er reeds op gewezen, dat de jeugdige werklooze wel het meest te beklagen is, omdat niet alleen een «materieel lijden» hem ter neer drukt, maar omdat, voor de maatschappij, waarin hij pas treedt, zoowel goeds verloren gaat. Hij komt inderdaad niet tot zijn volle ontwikkeling, en geestesgaven, die in normale omstandigheden, hun opbloei tegemoet zouden zijn gegaan, blijven ofwel onontgonnen liggen, als hard la-
beurland, of worden in een richting toegespitst, die uitloopt op een algemeene « Verneigung » tegenover al wat zij te verwerken krijgen.

Daarom dient elke poging, die ondernomen wordt, om den jongen werklooze geestesvoedsel voor te zetten, gewaardeerd te worden, zelfs dan als zij niet geeft, wat men er van gehoopt heeft, of wat men er mee voor heeft. In alle omstandigheden blijft het ook een kwade onderneming. Er komen zooveel factoren het werk buiten uit beïnvloeden, factoren van zoo uiteenloopenden aard, dat moet erkend worden dat zij feitelijk niet te overwinnen zijn.

Er is in de eerste plaats het verschil van leeftijd (geslachtsonderscheid speelt bijna geen rol, vermits het vrouwelijk element zich over algemeen geheel afzijdig houdt); in de tweede plaats het markant onderscheid in aanleg, want het gaat niet op dat bijzonder publiek naar een norm te behandelen; verder staat men voor een mogelijk plotseling intredende lusteloosheid, waartegen — in de meeste gevallen — geen dammen op te werpen zijn; het individu maakt dan gebruik van zijn recht op zelfstandigheid, en de

algemeene depressie is oorzaak, dat het den moed niet vindt om dat fundamenteel recht beter aan te wenden. Zij, die nog niet in werkloozen-oogen gelezen hebben, of nood zelf niet aan den man zagen komen, kunnen niet begrijpen welke sloopende machten in een jeugdigen werklooze samenspannen kunnen, vooral bij dat individu, dat zich van zijn geestelijken honger bewust is.

Er hoe dan zou er gewerkt kunnen worden om deze jonge menschen op te werken en bij te houden en af te leiden op een goed vruchtbaar pad? Om het werk goed te doen — met kans op volslagen succes — zou voorzeker groote aandacht moeten gewijd worden *aan de sfeer*, waarin zij gebracht worden, en daarvoor blijken niet alle omgevingen even geschikt. De gevoelige noot is in deze van belang, en het vinden van eenig intiemen toets laat niet zijn invloed uit te oefenen, zelfs op die karakters, die zich niet tot gevoeligheid willen bekennen.

Sfeer scheppen is een kwestie van persoonlijkheid, en van een beetje overgave. Het is daarom, dat de keuze van de man of de vrouw, die werk met de werkloozen onderneemt van groot, ja, van zeer groot belang blijft 't zij gelijk van welken aard het werk zelf is : les of wandelen, arbeid of ontspanning.

Een sfeer wordt slechts geschapen door min of meer aanhoudend contact. Een toevallig verschijnen voor of omgaan met werkloozen is niet van aard om vertrouwen te wekken. Als een of ander man zich enkel materieel verplicht voelt de werkloozen bij te staan met zijn tijd en met

zijn gaven, en hij tracht niet zich onder hen te begeven, of zich te doen opnemen onder hen, dan beschouwen zij hem als de edele aalmoesgever, die een brokje kennis op een Wintermorgen uit het raam gooit, en niet als den vriend, die verschijnt om te helpen, en altijd gereed staat om de hand uit te steken, of het oor te leenen, zij het maar om een babbeltje te slaan.

Het bestendig verkeer, ja, is een voorwaarde tot het succes. En hoe dat te verwezenlijken? Welke gemeente kan een post uittrekken, om dat bestendig verkeer te verzekeren, want eilaas! reeds is de tijd ver, waarin opgeworpen kan worden, dat het publiek steeds maar afwisselt en geen vaste lijn in het werk kan getroffen worden. Thans verschijnen maanden en maanden lang dezelfde gezichten voor het werklozenwinket en de budgetposten krimpen in.

Het spreekt vanzelf, dat vooralsnog ook niet moet gerekend worden op een massa menschen die hun tijd wenschen te besteden aan vrijwillig werk. Misschien bestaat de drang wel om iets te ondernemen, maar zoo weinigen onder hen weten, hoe zij hun onrust kunnen lam leggen. Sommigen grijpen naar een boek — de werkloosheid heeft lezers gemaakt — maar de meesten hebben ook dat voor-crisis vertrouwen er nog bij ingeboet. Zij zoeken nog hoogstens : nieuwe stof, en een mensch, die hen aanhoort.

Wat wilt ge : het dient gekonstateerd te worden : onze maatschappij heeft het middel niet gevonden om de geslagenen te lokken en op te beuren, en om het pessimisme door geesteswerk te verdrijven. De geestelijke werklozenzorg is nog niet georganiseerd, en het lijkt er naar, dat wij nog niet zoo gauw den eersten vastberaden overtuigenden stap zullen zetten.

Er is het en door geen gebrek aan goeden wil, maar denkelijk een gemis aan begripende inleving en aan menschen-outillage. Het is ook geen kwestie van cijfers, van aantallen.

Men moet vertrekken van de vaststelling, dat *men geen recht heeft hooge verwachtingen te koesteren*, want zoo het werk bij eenig menschelijke sociale wetgeving betere kansen zou opleveren, dan moet men in zichzelf toch weten, dat de roep om brood niet gesmoord kan worden, zeker niet in gemoederen, die op een dosis eigen waarde prat gaan. Nevens de roep om brood staat er tevens de vraag, vol verwijt gericht tot de maatschappij : « Wat helpt het, zoo ik opnieuw rechtschrijven leer, of tracht een opstel ineen te kuntselen. Wat speelt zij mij daarmede meer in de hand? »

Het heele werk doet dan ook denken aan het pompen op het lekke schip, en blij mogen wij zijn, zoo wij er in slagen — al werkende — enkele spronken van leven te bewaren.

De stad Antwerpen — nadat reeds door de Federatie van Vakbonden een poging gewaagd

was — heeft verleden Winter een reeks cursussen van algemeenen aard ingericht voor de werklozen. Zijzelf konden bepalen, wat zij graag voorgezet zouden krijgen. Antwerpsch onderwijzend personeel bood zich aan om de cursussen te geven. Het is duidelijk dat de dalende curve die elk verloop van naschoolsch onderwijs kenmerkt, zich ook hier na een jaar uitgeteekend heeft, zelfs in de leergangen voor autotechniek en electriciteit, waarvoor een zeker animo bestond.

Maar toch, is winst geboekt. Denkelijk niet zoozeer langs den kant van de taalcursussen (die aangehouden moeten worden!), maar cursussen, die hun lot in zichzelf ronddragen: het leerlingenniveau is te verschillend, en onmiddellijke aanvoelingspunten zijn er niet. De winst zit langs den kultureelen, langs den letterkundigen kant.

Het is te Antwerpen toch voorgekomen, dat de kursisten een lijst lieten circuleeren om den schepen te vragen deze leergangen niet te schorsen tijdens het verlof, aan welke vraag onmiddellijk gevolg is gegeven. Dat wijst er op dus, dat de gevoelskwestie in het werk met de werklozen geen ondergeschikte rol speelt.

Inderdaad het medeelen van letterkundige stof, het voorlezen van zeer uiteenlopend werk, laat, onder de stof, den mensch door, en geeft een kijk op de wereld, een blik, die feitelijk van het hart uitgaat. Er zijn periodes behandeld, levensperiodes, figuren, strijdkarakters, genres, werken van China en Vlaanderen, Wallonië en Italië, Rusland en Engeland. Er is gelachen geworden met Ulenspiegel en « De Witte », Charivarius en Den Schoolmeester. Er werd ook stroef gekeken bij « Gezin van Paemel », maar met zorg werd de wraak van baas Vramme (uit « De Koning drinkt » er naast gezet. L. Scyfoelina heeft het gezelschap ondergaan van E. Claes. Persoonlijke herinneringen van Eekhoud aan P. Benoit, gingen gepaard met een kindervertelling van Conscience « De Geest ». Dostojewsky ging met Hart van de Leeuw afwisselen. Panaït Istrati kontrasteerde met « Gentsche Proât », Gezelle en Jef Last gingen op een dag, enz. !

Kris-kras door tijden en plaatsen : van Cleopatra naar het middeleeuwsche klooster. Een alleszins merkwaardige mozaïek van belangstellingspunten. Merkwaardig inderdaad omdat de voorlezingen zich niet bij de litteratuur bepaalden : Stuart Chase ging na Andree's Poolvlucht. De « Razende Reporter » (Kish) kreeg zijn beurt nevens De Jong in Egypte, William Long nevens James Jeans, enz.

Dat alles gaf aanleiding om diverse wereldvraagstukken — met de noodige objectiviteit — te bekijken, en overzichtelijk te behandelen, waardoor telkens iemand interesse vond in het behandelde.

De meeningen over het behandelde liepen soms zeer uiteen: dan was Multatuli's lichte humor nog te zwaar, dan was Multatuli's aanklagerstalent niet pathetisch genoeg. Maar Rom. Rolland's kleine Beethovenboekje lokte wel velen uit hun tent, zelfs met de spontane opmerking: « En zeggen, dat die man zooveel geleden heeft! »

Wat blijft er van over van dat bijzonder werk? Weinig, maar zeker iets! Menig jonge man werd — op zijn vragen — naar de openbare boekerij verwezen (nummers van de boeken werden ter plaatse zelf in de catalogi opgezocht); vragen naar lectuur werden behandeld: opgaven omtrent « steenkool » en « geschiedenis », « tooneel » en « sterrekunde », « boomsoorten » en « draaibanken » werden stante pede opgelost

Nu gaat een tweede jaar in: oude getrouwen zullen weerkomen (enkele, maar zij zijn er), nieuwe wachten.

Het is een dobbelspel, zeker, een kansspel op zichzelf, maar het staat als een paal boven water, dat sfeer en kontakt, gemoedelijkheid en afdaling naar moedsniveau hechte vriendschap kweken en oprechte kameraadschappelijke dankbaarheid. Er zit iets goeds in de vraag. « Mijnheer, tracht het begonnen verhaal nu ten einde te krijgen, want volgende week moet ik naar het leger ». Er werd dan ook dien dag moedig voortgezeteld om deze jonge lieden de volle maat van hun genot te geven!

Deze winst maakt geen Lente. En triomfen werden er niet gevierd. Maar is het niet verkeerd te veel te eischen en te verwachten?

De jeugdzorg van het oogenblik is een gevoelskwesie, op en nop, en de stad Antwerpen deed er goed aan op het werkprogramma op deze zijde van het vraagstuk het licht te laten vallen. Maar het is niet alleen in het Antwerpsche, dat zulk initiatief vruchten kan dragen. Vele steden en stadjes kunnen hier gezegend werk verrichten, zoo zij er het al te officieele karakter en den sleurgeest van weghouden, en er over waken, dat de onderwijzer zich voor den mensch terugtrekt.

De Jeugd tegenover de Krisis.

Ziehier de konklusies van den romanschrijver Marcel Prévost bij een onderzoek van het Parijzer blad *Le Journal* over het onderwerp « De Jeugd tegenover de crisis »:

« Afkeer van de formules en de mooipraterij. Zucht naar aktie, om 't even dewelke. » « Men moet de dingen zeggen lijk ze zijn: noch in Frankrijk, noch elders, hebben de nieuwe generaties het gevoel dat zij in een democratie leven. De ouderen zouden wel eens over deze waarheid mogen nadenken, indien ze de houding der jongeren tegenover de crisis van het regime willen begrijpen. Ik wil me duidelijker uitdrukken: de huidige democratie schijnt een regime te zijn dat tot doel heeft de politieke vrij-

heid van het volk te beschermen, terwijl het in feite slechts de instandhouding van het economisch liberalisme verzekert. Dit economisch liberalisme vestigt in feite de macht van een oligarchie, welker aktie op de politieke democratie zulkdanig is, dat deze democratie nog slechts voor drie kwart façade is. »

De Jeugdkring van het Syndikaat van Leder- en Vellenbewerders.

Het is verheugend vast te stellen, dat de syndikale jeugdbeweging zich meer en meer ontwikkelt. Na tal van andere organisaties, heeft het Syndikaat van Leder- en Vellenbewerders nu ook in zijn schoot een jeugdkring opgericht. Alhoewel slechts in de maand Augustus l.l. tot stand gekomen, telt hij op dit oogenblik reeds 325 leden van 14 tot 19 jaar oud. Het Bestuur bestaat uit 26 leden, waarvan zes vrouwelijke, en vergadert om de veertien dagen.

De Jeugdkring bezit reeds een maandelijksch orgaan, *De Jeugd der Leder- en Vellenbewerders*, dat op zes bladzijden verschijnt; het bevat Vlaamsche en Fransche artikels. Al deze artikels dringen in het bijzonder aan op de noodzakelijkheid de socialistische en syndikale opvoeding der jongeren te ontwikkelen.

Werkloosheid van de jonge arbeiders.

In *Nieuw-Zuid-Wales* zijn krachtige maatregelen genomen geworden om de door de werkloosheid der onvolwassenen opgeworpen vraagstukken op te lossen. Er is o.m. een Werkverschaffingsraad (Employment Council) opgericht die onder zijn leden vertegenwoordigers telt van de handels- en nijverheidsorganisaties; deze Raad moet alle middelen opzoeken van aard om de werkverschaffingsmogelijkheden te ontwikkelen en programma's op te stellen voor het geschiktmaken van de jongeren voor den nijverheidsarbeid. De Raad voor den werklozenonderstand (Unemployment Relief Council) heeft maatregelen genomen opdat een zekere som zou besteed worden aan het betalen van een jaar beroepsstudies voor de onvolwassenen van beide geslachten met het oog op het vergemakkelijken van hun loopbaan. Dank aan dit krediet konden meer dan 1,300 jongens en meisjes opgenomen worden in de verschillende technische kolleges en beroepsscholen. Vereenigingen van jonge burgers (Young Citizens' Association) zijn opgericht om het onderwijs, de opvoeding en de ontspanning voor jonge werklozen van 14 tot 21 jaar te vergemakkelijken. Eindelijk heeft het programma van landelijke werkverschaffing (Rural Employment Scheme), op een tijdsverloop van een weinig meer dan twaalf maand, arbeid verschaft aan bijna 900 jongens; de Uitvoerende Kommissie hoopt deze organisatie uit te breiden, opdat deze beweging een faktor kunne worden van het algemeen plan van nationaal herstel.

Wet op de kindbescherming in Japan.

Het Keizerlijk Dekreet en het ministerieel reglement voor de toepassing van de wet op de kindbescherming zijn afgekondigd op 1 Augustus 1933. Het K. D. stelt den datum der invoeging van de wet vast op 1 Oktober 1933.

Deze teksten bepalen ook in welke mate de door de toepassing der wet noodzakelijk gemaakte uitgaven wederkeerig zullen ten laste vallen van de Schatkist en van de personen gedwongen te voorzien in het onderhoud van bewuste kinderen.

Het ministerieel reglement somt als volgt de werkzaamheden op welke de gouverneur van de prefectuur volledig of gedeeltelijk krachtens de wet mag verbieden: het tentoonstellen van misvormde kinderen; het gebruiken van kindere bij de bedelarij; het gebruiken van kinderen voor den verkoop van waren langs de straten of het leuren van huis tot huis; het gebruiken van kinderen om op straat of van huis tot huis te zingen of voorstellingen te geven; het gebruiken van kinderen in dienst van klanten in de plaatsen waar het toezicht noodzakelijk is om de ordehandhaving te verzekeren.

De kinderen beneden 14 jaar gebruikt bij werkzaamheden die hen aan slechte behandelingen blootstellen zullen aldus van 1 Oktober af onder de bescherming geplaatst worden van de wet.

Hervorming van het Leerlingwezen en van het Technisch Onderwijs in de U. S. S. R.

Reorganisatie der beroepsscholen

van de ondernemingen.

In een onlangs besluit (1) stelt de Sowjet-Regering vast, dat gedurende de vijf laatste jaren, meer dan 500,000 geschoolde arbeiders gevormd werden voor de nijverheid en het transport. Alhoewel zich gelukkig achtend om den verwezenlijkten vooruitgang, maakt het Centraal Uitvoerend Bestuur van de U.S.S.R. gewag van de gebreken onlangs vastgesteld bij een onderzoek in deze scholen, waar de duur van het onderwijs in het algemeen te lang zou zijn en de programma's te ingewikkeld. Bovendien, eens hun studies geëindigd, gaan de leerlingen in de nijverheid niet arbeiden, doch doen verder hogere studies in de technische scholen en de universiteiten.

Voortaan zullen de ondernemingsscholen georganiseerd worden in beroepsscholen waar gedurende korten tijd onderwijs gegeven wordt, en haar doel zal bestaan in het vormen van de geschoolde arbeiders voor de nijverheid en het transport.

Volgens het besluit van 15 September zullen bewuste beroepsscholen deel uitmaken van de inrichting waaraan zij verbonden zijn en zullen onder het onmiddellijk toezicht geplaatst worden van haar bestuurder.

De belangrijkste bepalingen van het besluit luiden als volgt:

1° De bestuurder der onderneming zal verantwoordelijk zijn voor de volledige werking van de beroepsschool, zoowel wat aangaat het praktisch en technisch onderwijs als de organisatie van het kultuurleven en de bevoorrading der leerlingen.

De onderwijsprogramma's worden opgesteld onder het toezicht van het nijverheidskommissariaat waarvan de onderneming afhangt. Het Kommissariaat zal tevens waken op de toepassing van deze programma's; het zal de algemeene aannemingsvoorwaarden van de nieuwe leerlingen vaststellen, zal het ontwerp van financiering der beroepsscholen opmaken en het onderwerpen aan de goedkeuring van de Regering door tusschenkomst van het Gosplan.

2° Zullen in de beroepsscholen van de ondernemingen aangenomen worden: de kinderen van de werklieden en de bedienden, en van de leden der kolkhozes, voor zoover zij gedisciplineerd en bekwaam zullen zijn in de nijverheid te arbeiden. De voorkeur zal gegeven worden aan de kinderen van de arbeiders der stootafdeeling van de onderneming.

3° Om in de beroepsscholen aangenomen te worden, zullen de leerlingen minstens 15 tot 16 jaar oud moeten zijn.

4° De bestuurder van de onderneming zal de leerlingen van de beroepsscholen verdeelen volgens de verschillende specialiseeringen, en voor de plaatsen die een groote specialiseering vergen de meest bewaamde jongelingen kiezen.

5° Het aanleeren van een weinig ingewikkeld beroep zal slechts zes maand duren in plaats van twee jaar, zooals het heden het geval was. Voor de moeilijker beroepen zal de duur van het aanleeren een jaar bedragen.

De Nijverheidskommissariaten, de Centrale Raad der Beroepsvakbonden en het Hoofdbestuur van de Kommunistische Jeugd zullen den duur van het leerlingenschap vaststellen voor de verschillende specialiteiten.

Voor de leerlingen der beroepsscholen wier leerlingenschap niet voleindigd is op het oogenblik van het verschijnen van het huidig besluit, zal de duur der studies vastgesteld worden als volgt: drie maand voor de leerlingen wier specialiseering volgens het nieuw programma zes maand zou vergen, en zes maand voor hen wier leerlingenschap een jaar zou bedragen.

6° Ieder leerling die de beroepsschool verlaat zal, volgens de onderrichtingen van het bevoegd nijverheidslichaam, gedurende minstens drie jaar in de nijverheid moeten arbeiden volgens zijn specialiseering.

7° De scholen zullen het onderricht opheffen betreffende de beroepen die geen bijzondere specialiseering noodzaken (bij voorbeeld voor de volgende beroepen: riveerder, plaatbewerker, boorder) of die, integendeel, een langere voorbereiding en een langeren praktischen proeftijd vergen (zooals de controleurs der werkbanken en der automatische machines, de mechanici der turbines, de scheikundigen en de meester-gasten in de beroepstakken van de katoen-nijverheid).

8° De beste leerlingen die hun beroep zullen aangeleerd hebben vóór den bepaalden tijd en wier produktie zal overeenstemmen met die van een volwassen werkman, zullen betaald worden volgens het algemeen loontarief toepasselijk op den arbeid dien zij verrichten.

9° Al de nijverheidskommissariaten zijn verplicht, van de maand Oktober 1933 af, de programma's van de beroepsscholen te wijzigen op grondslag van het huidig besluit. Gedurende 80 t.h. van den tijd besteed aan het onderwijs, zal de leerling op het werkhuis arbeiden in zijn specialiteit; het overige van den tijd zal besteed worden aan de theorie onderwezen in eng verband met het toekomstig beroep van den leerling. Het aanleeren van aanverwante vakken zal uitgesloten zijn uit de onderwijsprogramma's. Bovendien zal het beroepsonderwijs in de mate van het mogelijke vereenvoudigd worden, ten einde het leerlingenschap samen te trekken op de belangrijkste elementen van ieder beroep.

De politieke opleiding berust in handen van de kommunistische jeugd en zal geschieden buiten de leenuren in de arbeidersklubs en -kringen.

(1) Besluit van 15-9-33 (*La Industrializaciú*, 18-9-33).